

عنوان مقاله:

بازسازی شرایط ظهور و افول تمدن باستانی شهداد با تاکید بر عوامل بستر ساز طبیعی و انسانی

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهشنامه تمدن ایرانی، دوره 4، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

بهناز شیخ شریعتی کرمانی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه یزد

حسین غضنفر پور - دانشیار و عضو هیئت علمی گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه شهید باهنر کرمان

محسن پورخسروانی - دانشیار و عضو هیئت علمی گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه شهید باهنر کرمان

صادق کریمی - دانشیار آب و هواشناسی و عضو هیئت علمی گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه شهید باهنر کرمان

خلاصه مقاله:

شهداد (با نام قدیمی خبیص)، منطقه ای گرم و خشک و در حاشیه غربی دشت لوت واقع شده است. این منطقه خود بخشی از یک فرهنگ غنی و نسبتاً گسترده بوده که رشد و نمو یافته و با تمدن های دور و نزدیک خود مرآمده داشته است. هدف از انجام این پژوهش، شناسایی عوامل بستر ساز طبیعی و انسانی بر شکل گیری و انحطاط تمدن باستانی شهداد است. پرسش این پژوهش این است که، مهم ترین عوامل محیطی (طبیعی و انسانی) موثر بر شکل گیری و انحطاط تمدن شهداد کدام اند؟ روش مورد استفاده در این پژوهش، توصیفی - تحلیلی است که با استفاده از داده های اسنادی و باستان شناختی و بازسازی شرایط محیطی گذشته در منطقه مورد مطالعه انجام شده است. بازسازی شرایط محیطی گذشته با استفاده از شواهد میدانی، روابط تجربی به کمک نرم افزار ArcGIS صورت گرفت. نتایج به دست آمده از این تحقیق نشان داد ارتفاع از سطح دریا، موقعیت جغرافیایی، عدم وجود آب و هوای شدیداً گرم و یا سرد، افزایش بارش، افزایش آب رودخانه ها، خاک جلگه ای و حاصل خیز، مهم ترین عوامل طبیعی موثر بر شکل گیری تمدن شهداد بوده است. از طرفی نوسانات دمایی، بارش های رگباری، طغیان رودخانه ها و سیلاب مهم ترین عوامل طبیعی موثر بر انحطاط این تمدن بود. کشاورزی، موقعیت سوق الجیشی و ارتباط دوسویه با ملل مجاور نیز مهم ترین عوامل انسانی موثر بر شکل گیری تمدن شهداد بوده است. از سوی دیگر افت کشاورزی، از بین رفتن موقعیت سوق الجیشی ارتباطی، قطع ارتباط با ملل و تمدن های همجوار، مهم ترین عوامل انسانی موثر بر انحطاط تمدن شهداد بودند.

کلمات کلیدی:

شکل گیری تمدن، انحطاط تمدن، تمدن باستانی شهداد، دشت لوت، عوامل محیطی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1578778>

